

ZPRAVODAJ

PRACHATICKÉHO MUZEA
4/2018

Zima 2018

VÝSTAVY:

HLAVNÍ BUDOVA - Velké náměstí 13

18. září **Rok 1918 na Prachaticku**

výstava uspořádaná ve spolupráci se Státním okresním archivem
Prachatice a Muzeem JUDr. Otakara Kudrny v Netolících (do 30. 12.)

10. prosince **Vánoce za časů našich babiček a prababiček**

výstava ve sklepích Staré radnice ve spolupráci s MÚ Prachatice

**28. ŘÍJEN
1918**

OTAZNÍKY
JEDNOHO
VÝROČÍ

přednáška
PhDr. Jiřího Raka
27. listopadu 2018
od 17 hodin
v přednáškovém
sále muzea

PRACHATICKÉ
MUZEUM
Prachatice

Winter, Prachatic - other holidays, children's activities and...
Prachatické muzeum vás zve na výstavu

**Vánoce
za časů našich babiček
a prababiček**

*Sklepy
Staré radnice
10.-14. 12. 14.00-17.00
16. 12. 14.00-17.00*

Oběti velké války v okrese Prachatice a jejich pomníky (4)

První pomníky v okrese Prachatice byly zbudovány již v roce 1919 - poslední se objevily letos v rámci oslav 100. výročí konce 1. světové války a vzniku samostatného státu (Boranovice, Spule, Poderište, Putkov, Vrbice). Zřejmě první vznikl pomník obetem války v Hodoníně, osadě obce Zdíkovec, který byl slavnostně odhalen 26. října 1919. V téže roce byl na hřbitově v Českých Žlebech postaven pomník obetem války z ceskožlebské farnosti.

Pomníky vznikaly po celou dobu první republiky a jejich osudy byly často zajímavé. Iničiátory stavby pomníku byly obce, osady, farní obce, sbory dobrovolných hasičů, různé spolky, legionáři, ale také jednotlivci. Finanční prostředky se získávaly sbírkou mezi občany a příspěvky z obecních rozpočtů. Tam, kde finance na pomník nepostacovaly, byly poríženy pametní desky, umístované na steny návesních kaplí. V obcích s nemeckým obyvatelstvem byly v oblíbe tabla s fotografiemi obetí a údaji o datech narození a úmrtí. Taková tabla se dochovala ve Frantolech a v Želnave.

Podoby pomníku se značne odlišovaly, preto mužeme najít tri základní typy. Časté jsou s figurálním výjevem (Bohumilice, Krtely, Lhenice, Netolice, Vlachovo Brezí, Vodice, Zálezly), jindy se jedná o jednoduše zdobené jehly (Hodonín, Jaroškov, Javorník, Nový Svet, Racov, Stachy, Zdíkovec, Žár). Nekteré pomníky mají podobu klasického hřbitovního pomníku (Horní Chráštany, Knížecí pláne, Pekná, Protivec). Pokud je pomník umístěn na hřbitově, má většinou podobu kříže (České Žleby, Čkyne, Lštení, Vacov).

Zhotoviteli většiny pomníku jsou kamenické firmy nacházející se v okrese Prachatice. Firma Josefa Tvrđka z Výškovic zhotovila pomníky v Bošicích, Dolanech, Horosedlech, Nespicích, Výškovicích, Zdíkove. Kameník Tomáš Vána z Belce a Franz Kölbl z Prachatic vytvořili většinu pomníků na Prachaticku. Pouze některé obce zadaly práci na zhotovení pomníku sochařským ateliérům.

Netolice

Sochař Rudolf Kabeš (1885 - 1974) z Tábora je autorem plastiky na pomníku v Bohumilicích a sochařské výzdoby čkyňského pomníku. Rudolf Ducháček z Prahy - Vršovic zhotovil pomník pro Netolice a Lhenice. Práce na pomníku v Dubu se zhostil další tábořský sochař Jan Vítězslav Dušek (1891 - 1966). Ceny pomníků se pohybovaly od 662 Kč (deska v Boudské) do 36 000 Kč (pomník ve Čkyni). Většina pomníků byla pořízena v rozsahu 2 000 až 10 000 Kč. Slavnostnímu odhalení pomníků věnovali pozornost nejen obecní kronikáři, ale v některých případech i tisk. Zápisy v obecních a školních kronikách podávají svědectví o průběhu slavností.

Portrét dámy - restaurování olejomalby

V podsбірce Výtvarného umění se nacházela olejomalba v havarijním stavu. Zvažovali jsme vyřazení, nebo jeho záchranu. Portrét dámy v dobových šatech, olejomalba na plátně byla přibita na masivní dřevěnou desku. Domníváme se, že původní obraz byl větších rozměrů, snad z důvodu značného poškození byla část plátna vyříznuta a přibita na desku. Původ obrazu neznáme, nejl signován. Ve staré německé přírůstkové knize je písemný záznam z roku 1903. Obraz je zapsán pod číslem 778, jako Altes Ölgemälde (Damen-Portrait), dárce Ludwig Stadler.

Stav v průběhu restaurování

Stav před restaurováním

Detail ruky po restaurování

Stav po dokončení restaurování

Plátno bylo silně ušpiněné, potrháné a proděravělé. Barevná vrstva byla na mnoha místech odpadaná a stávající uvolněná od podkladu. Po sejmutí plátna z desky byly nečistoty a prach odstraněny štětcem. Byla zafixována barevná vrstva k podkladu tak, aby neodpadávala a mohla být čištěna rozpouštědly. Rentoláž plátna byla provedena lokálně u proděravělých a potrháných míst. Plátnem byly také podloženy okraje s dostatečným přesahem, z důvodu poškození a snadného přichycení plátna k desce. Chybějící a odpadaná místa barevné vrstvy byla doplněna a vytmelena. Poté byla provedena rekonstrukce malby v místech perlového náhrdelníku a téměř chybějící pravé ruky. Retuše byly provedeny tak, aby korespondovaly s původní barevností. Na závěr byla provedena povrchová úprava a připevnění plátna na dřevěnou desku. Obraz byl vsazen do nového rámu.

Advent v Prachatickém muzeu

Společně s Muzeem české loutky a cirkusu jsme uspořádali dvě adventní tvůrčí dílny. První se konala 30. listopadu v Prachatickém muzeu, kde bylo nachystáno dostatek jedlového chvojí pro výrobu adventních věnců. Účastníci si mohli adventní věnce dozdobit větvickami ze stříbrného pichlavého smrku, tisu, či zimozlázu. Výroba vánočního polazu vyžaduje více trpělivosti a času, ale přesto si účastníci dílny odnášeli domů bohaté a barevné symboly zimního slunovratu. Další dílna se uskutečnila 9. prosince tentokrát v Muzeu loutky a cirkusu. Součástí dílny mělo být představení divadla PNUTÍ Predu, predu advent, ale soubor onemocněl, a tak se ve velkém vyráběly převážně papírové ozdoby inspirované obdobím první republiky. Účastníci si tak mohli doma ozdobit vánoční stromček miminkem ve vatové perince převázané zlatým povijanem, panenkou či andílkem v krepové suknicce, ozdobou z dvojitého retízků doplněnou rolničkou a perlovými korálky.

V době adventu navštívily Prachatické muzeum děti z mateřských a základních škol, pro které byly přichystané dva edukacní programy s vánoční tematikou. Pro děti z MŠ a I. stupně ZŠ byl připraven program Kouzlo vánočního stromu republiky. Kde se dozvedely, jak je to s tradicí vánočního stromčku, odkdy se staví veřejné vánoční stromy. Na jakém náměstí se rozzářil první vánoční strom republiky a kdy se rozzářil v Prachaticích. Pro žáky II. stupně ZŠ byl připraven program Tichá noc v zemi nikoho. Pomocí deníkových záznamů, dopisu a úryvku z knih si děti

vyprávěly o vánočním zázraku na západní frontě v roce 1914. V zemi nikoho vojáci uzavřeli příměří a slavili společně Vánoce. V zákopech zářily vánoční stromčky, vojáci zpívali koledy a nadeľovali si dárky. Na závěr obou programů si děti vyrobily ozdoby inspirované obdobím první republiky.

PUBLIKACE K ZAKOUPENÍ:

- ZLATÁ STEZKA - Sborník Prachatického muzea - ročník 14, 2007 (92,-Kč)
- ročník 15, 2008 (120,-Kč)
- ročník 16, 2009 (140,-Kč)
- ročník 17, 2010 (85,-Kč)
- ročník 18, 2011 (93,-Kč)
- ročník 19, 2012 (117,-Kč)
- ročník 20, 2013 (105,-Kč)
- ročník 21-22, 2014-2015 (117,-Kč)
- ročník 23/1, 2, 2016 (240,-Kč)
- ročník 24, 2017
- ZLATÁ STEZKA 1. - František Kubů, Petr Zavřel (130,-Kč)
ZLATÁ STEZKA 2. - František Kubů, Petr Zavřel (150,-Kč)
ZLATÁ STEZKA 3. - František Kubů, Petr Zavřel (180,-Kč)
ZLATÁ STEZKA 4. - František Kubů, Petr Zavřel (495,-Kč)
ZLATÁ STEZKA - Paul Praxl (220,-Kč)
KLOSTERMANNOVÉ NA ŠUMAVĚ - Jan Antonín Mager, Pavel Fencel (30,-Kč)
KAPLE PRACHATICKA POHLEDEM GENEALOGA - Jan Antonín Mager (65,-Kč)
RYTMISTR FRANZ WOLSCHANSKY - Jan Antonín Mager (35,-Kč)
CO S TÍM STRDÍM?, katalog výstavy - Petra Richterová (40,-Kč)
SZEPSOVY DĚTI - Lukáš Smola (85,-Kč)
CHTĚLI ŽÍT - Jan Antonín Mager (40,-Kč)

KONTAKT:

Prachatické muzeum
Velké náměstí 13, 383 01 Prachatice
tel.: 388 311 419
E-mail: muzeum@prachatickemuzeum.cz
www.prachatickemuzeum.cz

Zpravodaj Prachatického muzea
Text: odborné oddělení PM
Grafické zpracování, tisk: Zdenka Oberfalcerová
Vydalo: Prachatické muzeum 2018
Propagační tiskovina - neprodejné

Přejeme Vám příjemné prožití vánočních svátků a mnoho úspěchů v novém roce 2019.

